(3 Hours) [Total Marks: 100]

Instructions: * All questions are compulsory.
* All questions carry equal marks.

- Q. 1. Write any two questions of the following.
 - a) Explain the importance of agriculture in rural economy.
 - State the reasons for low productivity of Indian agriculture.
 - c) State the characteristics of Indian agriculture.
- Q. 2. Write any two questions of the following.
 - a) State the natural characteristics of land.
 - b) Suggest remedial measures of soil erosion.
 - c) Explain the types of soil erosion.
- Q. 3. Write any two questions of the following..
 - a) State different types of organic fertilizers.
 - b) Explain the traditional equipments used in agriculture.
 - c) Explain the adverse effects of chemical fertilizers.
- Q. 4 Write any two questions of the following.
 - a) Define farm business management and explain its principles.
 - b) What is labour? Explain the importance of labour.
 - c) Explain the meaning of capital and its importance.
- Q. 5. Write short notes (any two)
 - a) Types of bacterial manures.
 - b) Types of chemical fertilizers.
 - c) Soil testing.
 - d) Objectives of Farm business Management

10181 Page 1 of 2

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

* सर्व प्रश्नांना समान गुण.

- प्र. १ ला खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा.
- अ) शेतीचे ग्रामीण अर्थव्यवस्थेतील महत्त्व स्पष्ट करा.
- ब) भारतीय शेतीची उत्पादकता कमी असण्याची कारणे सांगा.
- क) भारतीय शेतीची वैशिष्ट्ये सांगा.
- प्र. २ रा खालीलपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न सोडवा.
- अ) मृदेची नैसर्गिक गुण वैशिष्ट्ये सांगा.
- ब) जिमनीची धूप थांबवण्यासाठी प्रतिबंधक उपाय सुचवा.
- क) जिमनीच्या ध्पेचे प्रकार स्पष्ट करा.
- प्र. ३ रा खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- अ) सेंद्रिय खतांचे विविध प्रकार सांगा.
- ब) शेतीसाठी वापरली जाणारी पारंपारिक अवजारे सांगा.
- क) रासायनिक खतांचे दुष्परिणाम सांगा.
- प्र. ४ था खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- अ) शेती व्यवसाय व्यवस्थापनाचा अर्थ सांगून त्याची तत्वे सांगा. ब) श्रम म्हणजे काय १ श्रमाने सम्म
- ब) श्रम म्हणजे काय ? श्रमाचे महत्व स्पष्ट करा.
- क) भांडवलाचा अर्थ सांगून त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्र. ५ वा टिपा लिहा कोणत्याही दोन.
- अ) जिवाणू खतांचे प्रकार.
- ब) रासायनिक खतांचे प्रकार.
- क) माती परीक्षण.
- ड) शेती व्यवसाय व्यवस्थापनाचे उद्देश.

10181